

IRÁNYTŰ INTÉZET

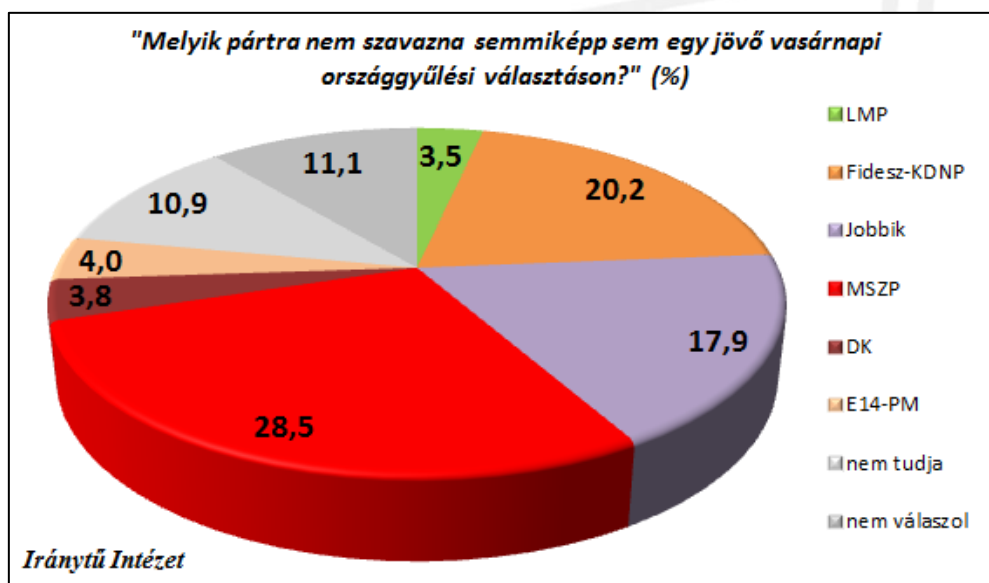
**Az Iránytű Intézet 2013. áprilisi közvélemény-kutatásának
eredményei II.**

Az Iránytű Intézet két elemzésben publikálja 2013. tavaszi közvélemény-kutatásának eredményeit. Második elemzésünkben a politikai attitűdök mellett a közbiztonság problematikájáról, a határon túli nemzetrészek iránti felelősségvállalással kapcsolatos választói vélekedésekről, az EU-tagság megítélésének változásáról, valamint az elvándorlás és helyi munkalehetőségek kérdéskörébe tartozó dilemmákról adunk számot. Kutatásunk országos, 1000 fős reprezentatív mintára épült, a feldolgozott adatok megyei és regionális népességeloszlás, településtípus és településméret szerinti népességeloszlás, nemi és korösszetétel, valamint iskolázottság szerint tükrözik a 18 év feletti magyar lakosság véleményét (3,2%-os hibahatárral). A telefonos megkeresések április 10. és 25. között zajlottak.

Pártok elutasítottsága

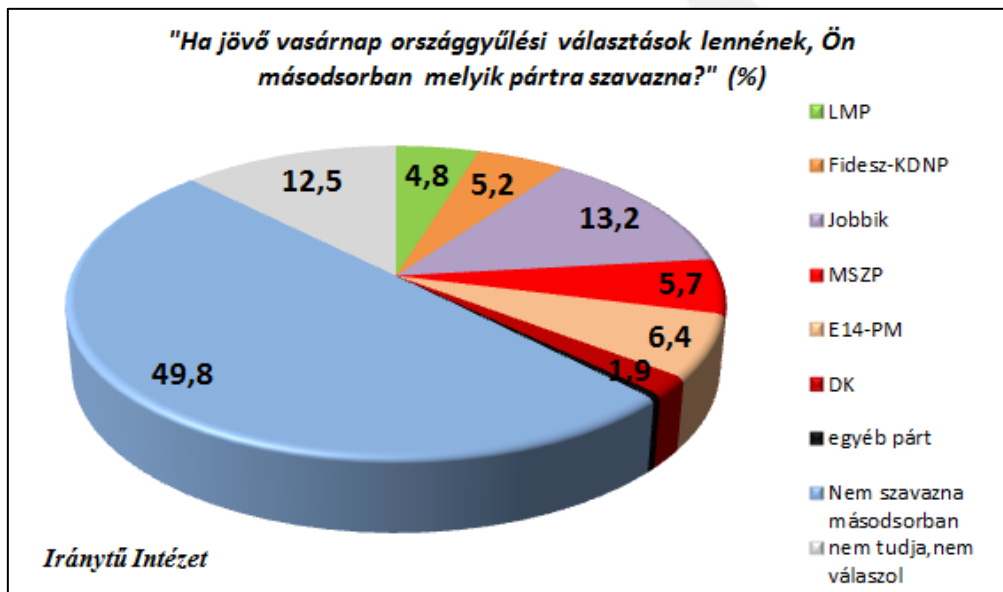
A pártok abszolút elutasítottságának rangsorát az MSZP vezeti 28,5%-kal, a megkérdezett és a választásokon való részvételüket nem elutasítók körében tehát legtöbben a szocialistákra nem szavaznának semmiképp sem. A jelenlegi kormánypártok nagyjából 8%-kal lemaradva, 20,2%-os arányukkal szintén magas elutasítottsággal számolhatnak, míg a nemzeti radikális pártra 17,9% nem szavazna semmiképp. Magas a kérdést megítélni nem tudó vagy nem kívánó választópolgárok aránya is: összesen 22%. Az LMP-nek, a DK-nak, valamint az Együtt2014-PM formációnak 3-5% közötti az elutasítottsága.

Másodpreferenciák

A választópolgárok többsége nem rendelkezik másodpreferenciával. 49,5% nem szavazna más pártra és 12,5% nem tudja, vagy nem kívánja megválaszolni a kérdést. A másodpreferenciával rendelkezők többsége a Jobbikra szavazna másodsorban (választópolgárok 13,2%-a). A többi

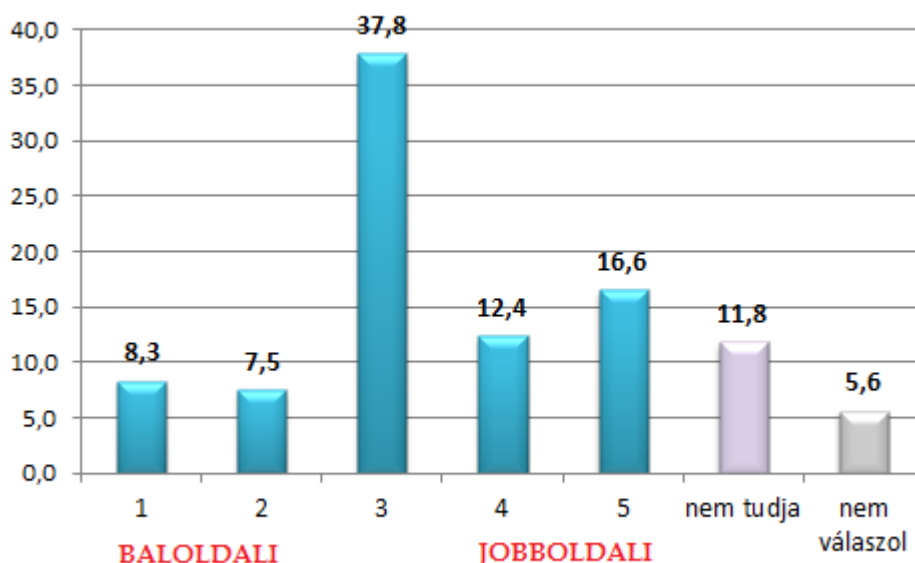
párt támogatottsága 2-7% közötti sávban mozog, legmagasabbal az Együtt2014-PM Választási Szövetség rendelkezik (6,4%), valamint az MSZP (5,7%). A kormánypártok 5,2%-ot, az LMP pedig 4,8%-ot tudhat maga mögött.

Értékorientált politikai attitűdök

Manapság sokan megkérdőjelezik a hagyományos ideológiai jobb- és baloldal fogalmának – mint kategóriarendszernek – a használhatóságát, illetve e felosztási metodika célszerűségét, kutatásunk során mégis rákérdeztünk, hogy az egyes választópolgárok az ideológiai paletta mely részén helyeznék el magukat. A kérdés a következőképpen szólt: „A politikában gyakran beszélnek "bal"- és "jobboldalról". Hol helyezné el önmagát egy skálán, ahol az "1" a baloldalt, az "5" a jobboldalt jelenti?” A válaszok megoszlását az alábbi oszlopdiagram szemlélteti:

"A politikában gyakran beszélnek "bal"- és "jobboldalról". Hol helyezné el önmagát egy skálán, ahol az "1" a baloldalt, az "5" a jobboldalt jelenti?" (%)

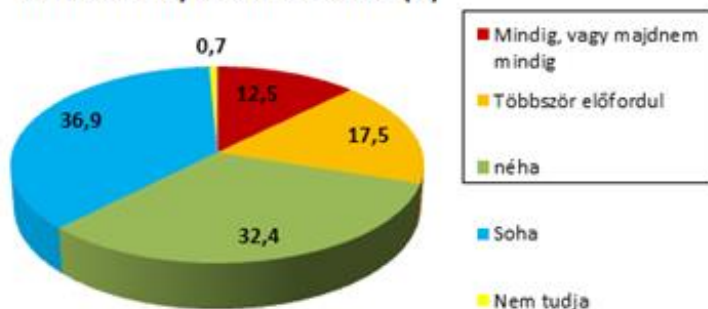
Iránytű Intézet

A kapott eredmények azt tükrözik, hogy a választópolgárok relatív többsége (37,8 százaléka) a „politikai centrumban” helyezné el magát, ugyanakkor jól kivehető a jobboldali beállítottság túlsúlya is a baloldallal szemben. Messzemenő következtetéseket viszont aligha vonhatunk le a fentebbi, önbesorolós (érték-)preferenciákból.

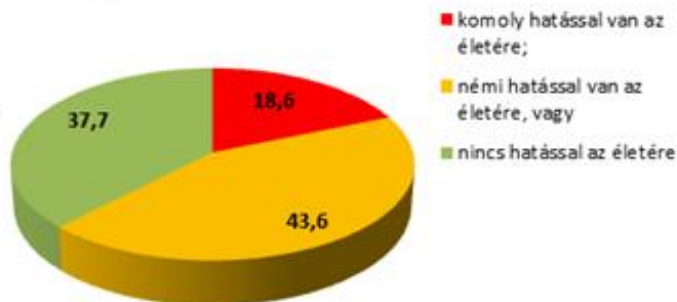
Közbiztonság kérdése

A választópolgárok szubjektív biztonságérzetének alakulását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a megkérdezettek közel egyharmada (30%) „mindig, vagy majdnem mindig”, illetve többször aggódik amiatt, hogy esetlegesen bűncselekmény áldozatává válik, további megközelítőleg egyharmadot (32,4%) „néha” tölti el hasonló félelem, míg a megkérdezettek valamivel több mint egyharmada (36,9%) soha nem aggódik emiatt. Az első három csoportba tartozó válaszadóknak (vegyük ezt 100%-nak a második körben) csupán alig egyötöde (18,6%) nyilatkozott úgy, hogy azon aggodalom, miszerint bűncselekmény áldozatává válhat, „komoly hatással van az életére” (ami persze nem lebecsülendő arányszám); a relatív többség (43,6%) életére csak némi hatással

"Milyen gyakran aggódik amiatt, hogy bűncselekmény áldozatává válik?" (%)

"Ez az aggodalom..."

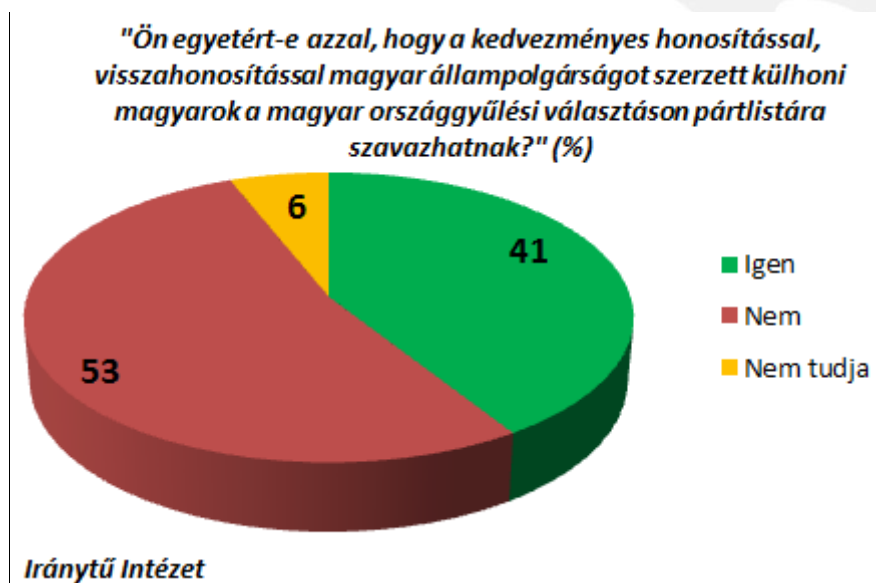
Iránytű Intézet

bír, míg egy szintén széles kör (37,7%) vallotta azt, hogy ezen aggodalma alapvetően nem befolyásolja az életét.

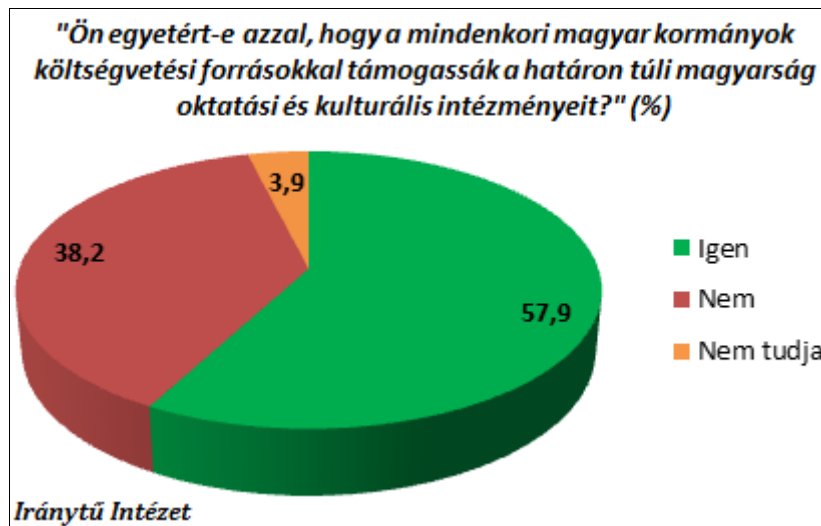
A külhoni magyarok iránti felelősségről és a „politikai nemzet” határaitól

A határon túli nemzetrészek iránti anyaországi felelősségvállalás szükséges mértékéről, illetve a magyar-magyar kapcsolatok mélységéről számos aspektusból lehetne értekezni. Legfrissebb közvélemény-kutatásunkban alapvetően három irányból közelítettük meg e problematikát: a választójog oldaláról, fiskális oldalról, illetve a nemzeti önrendelkezés bizonyos fokát garantáló kollektív jogok kivívásának (autonómia-törekvések) támogatása irányából.

Miként a következő diagramon látható, a válaszadók abszolút többsége (53 százaléka) nem ért egyet azzal, hogy a törvényalkotó jóvoltából immár lehetőség van arra, hogy a kedvezményes honosítással, visszahonosítással magyar állampolgárságot szerzett külhoni magyarok a magyar országgyűlési választáson pártlistára szavazhassanak. Bár az ezt támogatók aránya is magasnak mondható (41 százalék), mégis úgy látszik, hogy e társadalmat megosztó kérdésben egyelőre a „nem” válaszok irányába billen a mérleg nyelve, vagyis a válaszadók többsége nem tartja kívánatosnak ezt a szoros közjogi viszonyt.

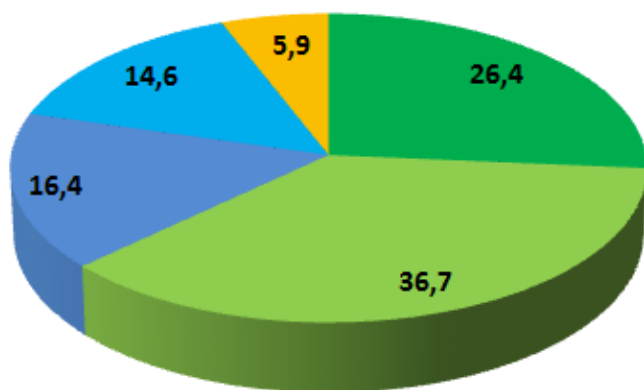

Fiskális oldalról megközelítve elmondható, hogy a válaszadók abszolút többsége (57,9 százaléka) egyetért azzal, hogy a magyar államnak a határon túli nemzetrészekért vállalt felelőssége jegyében költségvetési forrásokkal is segítenie kell a magyar kultúra (és identitás) ápolását, a versenyképes oktatáshoz való hozzáférés lehetőségét. A válaszadók 38,2 százaléka ugyanakkor a „nem” mellett foglalt állást, közel 4% pedig nem tudott válaszolni a kérdésre.

A nemzeti önrendelkezés bizonyos fokú érvényesítése és a nemzeti kultúra megőrzése szempontjából rendkívül lényeges kérdés az ún. autonómia-törekvésekhez való viszonyulás (legyen szó akár kulturális, akár területi autonómiáról). Nem feledhető ugyanakkor, hogy egy – külpolitikai szempontból is – rendkívül szenzitív, konfliktusos területről van szó, mely gyakran országok közötti, illetve társadalmon belüli feszültségeket generál. A magyar választópolgárok véleményét ez ügyben is kikértük. A rendelkezésre bocsátott válaszpanelek két pozitív és két negatív viszonyulási lehetőséget biztosítottak a válaszadóknak, annak megfelelően, hogy a vélemények mögötti aggályok és szempontok minél élesebben kirajzolódjanak. Összességében elmondható, hogy a választópolgárok majdnem kétharmada (63,1%) az „igen”, míg alig egyharmaduk (31%) a „nem” válasz mellett kötelezte el magát. A válaszadók 5,9 százaléka nem tudott állást foglalni a kérdésben.

"Ön hogyan vélekedik, a mindenkori magyar kormányoknak feladata-e a határon túli magyar közösségek kollektív jogainak, autonómiatörekvéseinek támogatása?" (%)

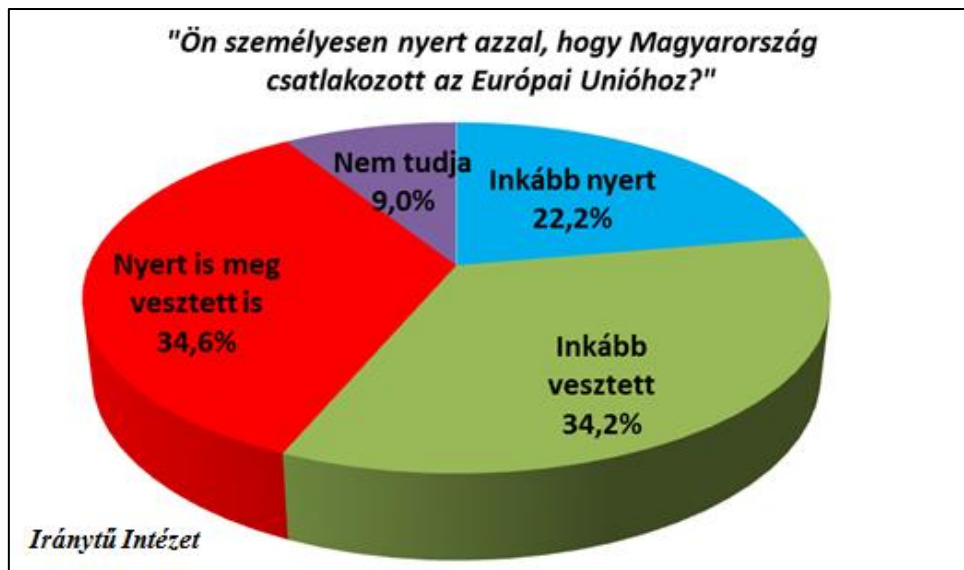

Iránytű Intézet

- Igen, a magyar állam ezúton is vállaljon felelősséget a külhoni magyar közösségek iránt.
- Igen, de csak akkor ha ez nem terheli meg a környező államokkal való jószomszédi viszonyt.
- Nem, a magyar államnak csak abban az esetben kell támogatást nyújtania, ha a külhoni magyar közösség valamely tagját, egyes csoportjait egyéni jogsérelmek érik, és fennáll a veszélye, hogy az ottani hatóságok nem kezelik megfelelően ezen eseteket.
- Nem, a magyar állami felelősségvállalás elsősorban a magyar önazonosság megőrzését szolgáló missziókban, ne pedig közvetlen politikai aktusokban nyilvánuljon meg.
- Nem tudja

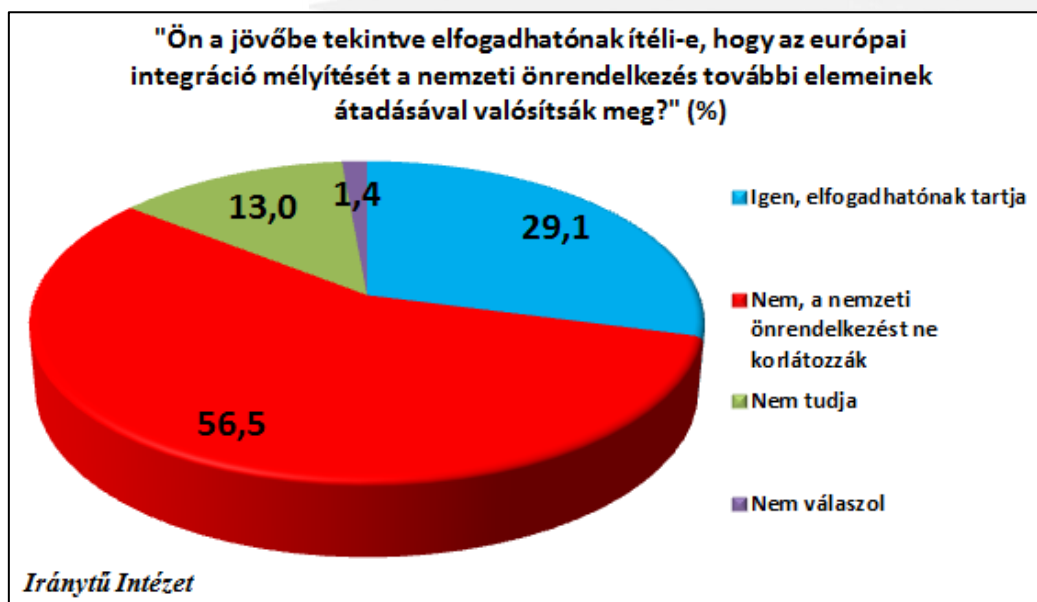
Az EU-tagság megítélésének változása

Korábbi kutatásainkhoz hasonlóan felmértük az Európai Unióval kapcsolatos attitűdöket, többek között a csatlakozás, a tagság lakossági megítélését. Decemberben a többség úgy ítélte meg, hogy személy szerint veszített a csatlakozással, mára valamelyest csökkent az „inkább veszített” válassz megjelölők aránya, elsősorban a köztes opciót, a „nyert is, meg veszített is” véleményt megfogalmazók javára. Áprilisi kutatásunk szerint a csatlakozást negatívan megítélők, valamint azon választópolgárok száma, akik veszítettek is, meg nyertek is a tagsággal, nagyjából egyenlően, a társadalom egyharmad-egyharmad részét képezik, előbbi 34,2%-kal, utóbbi 34,6%-kal. A csatlakozás nyerteseinek aránya 22,2%, mely nagyjából 5%-os növekedést jelent a decemberi eredményeinkhez képest. Bár azok aránya, akik úgy érzik, a tagsággal veszítettek, csökkent, a választókorú lakosság körében még e változás ellenére is 10%-kal megelőzik a csatlakozás nyerteseinek arányát.

Az Európai Unió mélyítése a gazdasági világválság Európába történő begyűrűzése óta napirenden van, a közös és egyben sokak által hatékonyabbnak tekintett európai válságkezeléssel az integráció mélyítésének középpontjában. Ennek okán felmértük az állampolgároknak az európai integráció elmélyítéséről és egyben a folyamattal természetesen együtt járó, a nemzeti önrendelkezés egyes elemeinek átadása kapcsán kialakult véleményét.

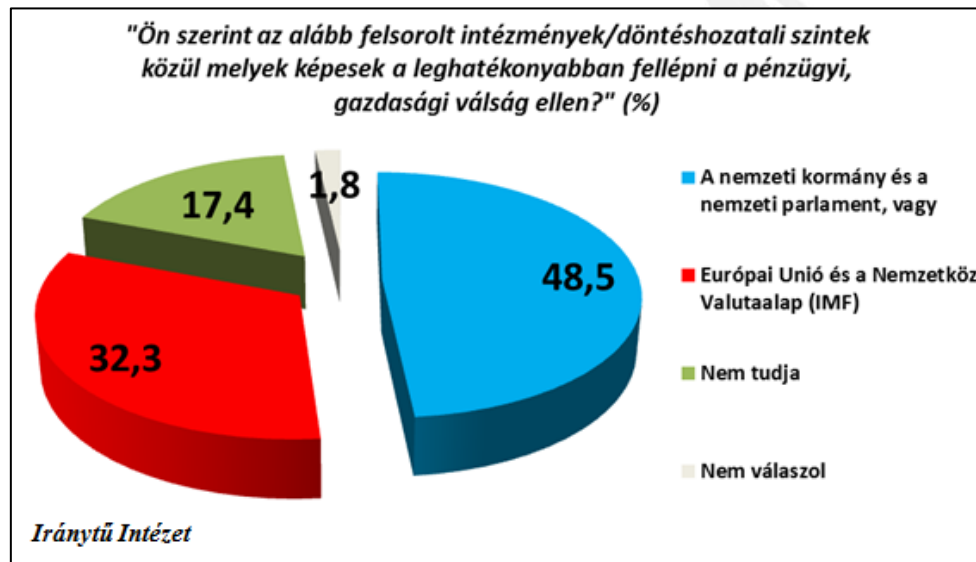
A megkérdezettek abszolút többsége nem tartja elfogadhatónak az integráció mélyítését, úgy gondolja nem kívánatos a nemzeti önrendelkezés korlátozása, míg majd harmada véli úgy, hogy a folyamat elfogadható. A megkérdezettek 13%-a nem tudja megítélni a kérdést.

Kutatásunkban az integrációról alkotott kép mellett arra is kíváncsiak voltunk, a felnőtt lakosság hogyan vélekedik a válságkezelésről, pontosabban milyen intézményi/döntéshozatali szinten tartja a pénzügyi, gazdasági válságmenedzsmentet leghatékonyabbnak. A többség (48,5%) úgy

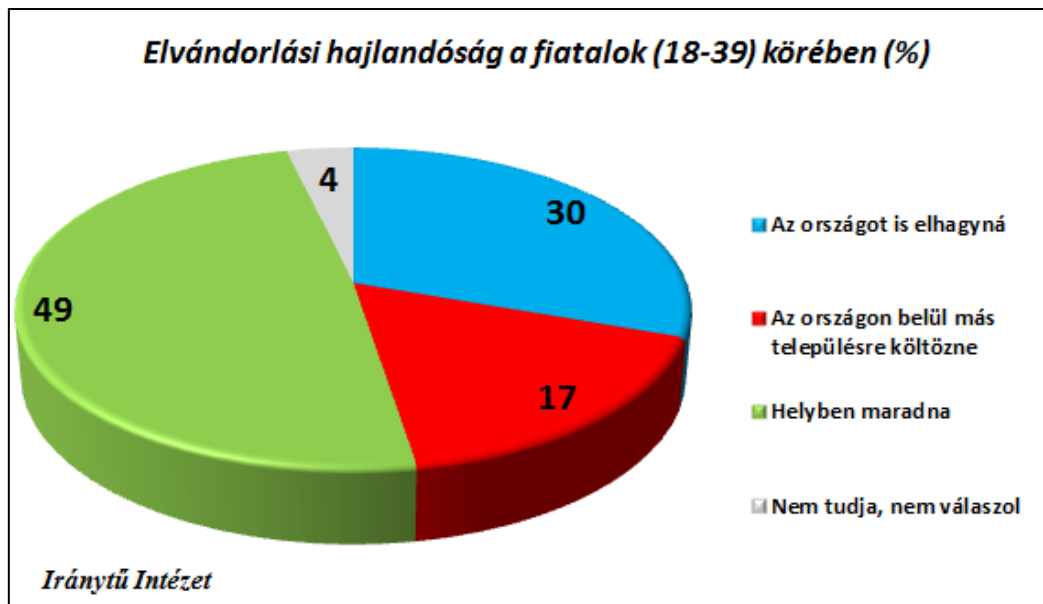

véli a nemzeti kormány és/vagy a nemzeti parlament a legalkalmasabb a feladatra, míg 32,3% az Európai Unióba és a Valutaalapba helyezné e tekintetben bizalmát. Korántsem meglepő módon a válságkezelésre vonatkozó kérdést igen sokan (a megkérdezettek 17,4%-a) nem tudták megítélni.

Elvándorlás, munkalehetőségek

Az elvándorlási hajlandóság felmérése a fiatalabb korosztályban a népességfogyásnak köszönhetően kiemelt fontossággal bír, ezért mind az országon belüli vándorlásra, mind a külföldön való letelepedésre rákérdeztünk. A fiatalok 30 százaléka nem Magyarországon képzelel el jövőjét, a vándorlási hajlandóság, kedv kiemelkedően magas. A mindenekelőtt munkalehetőségek hiányában elvándorló népesség egy jelentős része nem külföldön keresne boldogulást, de feltehetően nem maradna lakóhelyén, hanem más magyar településen telepedne le. Arányuk a 18-39-es korosztályban 17 %. A fiataloknak csupán kevesebb mint a fele képzelel el jövőjét helyben, mely tovább fokozza a mára drasztikussá váló negatív népesedési tendenciát.

A nagyfokú elvándorlási hajlandóság legmeghatározóbb oka a helyi munkalehetőségek hiánya, melyet kitűnően szemléltet a munkavállalás lehetőségeinek megítélését felvázoló ábra. A megkérdezettek 57%-a rossznak ítéli meg lakóhelyén, illetve annak környékén a munkaerő-piaci lehetőségeket (32% rossznak, 35% nagyon rossznak véli). Csupán 7% tekinti jónak a lehetőségeket, mely a jelenlegi munkanélküliségi mutatók mellett, várható eredmény. 23% közepesnek ítéli meg helyzetet, míg 5% nem tudja megítélni a kérdést.

